

Ця професія призначена для того, щоб допомагати створювати свій імідж. Для нашої країни професія іміджмейкера досить нова, але вже набирає популярність.

В складовій частині іміджу молодого викладача обов'язково повинен бути гумор і креатив. Він не повинен бути холодний зі своїми студентами, комунікабельність-це ключ до успіху. Всякий раз треба вміти підтримати бесіду і вміти пожартувати, щоб розрядити обстановку під час пари або гострої суперечки на тему лекції серед студентів[3].

Розглядаючи проблему формування іміджу молодого викладача, ми розуміємо, на скільки актуальною, вона є на даний момент. Світ змінюється дуже швидко і молодому викладачеві треба особливо стежити і встигати за змінами. Необхідно постійно вдосконалювати свої педагогічні навички та поглиблювати фахові знання. Імідж - це візитна картка молодого викладача, яка формує думку студентів і колег.

Література. 1. Бозаджиев В.Л. Имидж психолога/В.Л. Бозаджиев – М.: Академия Естествознания, 2009. – 219с. 2. Педагогіка: інформативний виклад : навч. посіб. для студентів ВНЗ / А. Б. Рацул, Т. Я. Довга. – К. : Слово, 2016. – 342с. 3. Розвиток лідерського потенціалу національної гуманітарно-технічної та управлінської еліти: Монографія / За редакцією О. Г. Романовського та О. С. Пономарьова. – Х.: ФОП Мезіна В.В., 2017. – 292 с

УДК 371.14

*Книш А.Є., Борова А.Д., Солнцева А.В
м. Харків, Україна*

ПРОФЕСІЙНА АДАПТАЦІЯ МОЛОДИХ ВИКЛАДАЧІВ

Постановка проблеми. Дослідження проблеми адаптації молодих викладачів є актуальним, так як саме до їхнього професіоналізму пред'являються високі вимоги. Після отримання вищої освіти становлення викладача не закінчується, а навпроти: входить в нову фазу свого формування. Молоді фахівці вперше потрапляють в трудовий колектив та з самого першого дня своєї роботи вони несуть відповідальність і мають ті ж самі обов'язки, що і викладачі з багаторічним стажем. Сутність проблеми полягає в тому, що, з одного боку, необхідно адаптувати початківця викладача до професії, щоб він не формально, а з бажанням приймав участь в освітньому процесі, з іншого – він починає працювати в таких важких умовах, в яких живе сьогодні зовсім і які не сприяють вихованню поваги до професії і закріпленню молодих кадрів. Новачок, який не отримав в цей непростий для нього час підтримки від колег і адміністрації, відчуває себе покинутим напризволяще. Він боїться власної неспроможності, критики адміністрації та своїх колег. Постійно хвилюється, побоюючись, що-небудь не встигнути зробити, забути.

І.А. Зязюн підкреслював, що: «І хоча головне завдання вчителя – навчати і наставляти – не змінювалося з плином часу, за змістом самого навчання і виховання можна побачити, як ускладнювалися функції педагога» [1, с. 12]. Сучасний світ з високими темпами економічного і технічного розвитку робить адаптацію молодих викладачів до професійної діяльності ще важчою, на що вказують в своїх роботах: О. Романовський, О. Пономарьов, А. Книш [3, 4].

Основна мета дослідження: вивчити погляди студентів щодо професійно важливих якостей, якими має володіти молодий викладач для успішної професійної адаптації.

Виклад основного матеріалу. У перші роки роботи відбувається професійна адаптація особистості. Цей період в житті людини психологи називають «випробувальним терміном», який зможе визначити позиції фахівця у соціальній та професійній діяльності. У сучасному житті така діяльність стала невід'ємною частиною у сучасних людей. Успішний розвиток, якій дає задоволеність життям.

Серед труднощів, що виникають на шляху адаптації молодого викладача можна виділити наступні: 1) психологічний стан названий психологами як «потрясіння викликане реальністю», що пов'язаний з надвисокими очікуваннями ще в процесі навчання; 2) недостатність практичного досвіду; 3) низький рівень рефлексії та самокритичності. Адаптація в професійній діяльності педагога у всіх проходить по-різному, тому що велику складність представляє вступ в новий колектив. Швидкість адаптації прямо залежить від особистісних якостей самої людини [2].

В системі факторів, що впливають на адаптацію молодих викладачів, дослідники ставлять на перше місце – емоційне спілкування, тому що в перші кілька років спостерігається максимально високий рівень емоційного напруження. Емоційне спілкування забезпечується такими характеристиками молодого викладача як: здатність мотивувати учнів, виховувати у них позитивне ставлення до навчання в даний момент і в наступні роки.

В ході нашого дослідження було проведено опитування студентів-психологів з метою визначення найбільш важливих характеристик для адаптації молодих викладачів. В ході дослідження було визначено, що найбільш значущими, на думку студентів характеристиками, є: 1) здатність до співпраці зі іншими викладачами, студентами; 2) вміння ставити конкретні навчально-виховні завдання, з урахуванням індивідуальних особливостей студентів; 3) вміння досліджувати якості конкретного учнівської групи та ставити навчальні цілі для конкретних груп; 4) вміння самотійно оцінювати якість своєї роботи, шукати помилки та намагатися їх подолати; 4) здатність проводити та організовувати дослідження для підвищення власного професійного рівня.

Професійне становлення молодого педагога відбувається безперервно, крок за кроком. В результаті, грамотне, якісне управління процесом професійної

адаптації та становлення педагогів-початківців, допомагає як професійному зростанню самих молодих фахівців, так і сприяє розвитку закладу вищої освіти і звичайно ж позначається на результатах студентів, заради успіхів яких викладач старанно працює. Безумовно, ні з одного педагогічного зов або коледжу не випускається стовідсотково сформований, висококваліфікований фахівець. Саме в закладі вищої освіти відбувається процес становлення педагога як професіонала.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Якщо порівнювати процес адаптації молодого викладача з іншими видами соціальної адаптації, то можна відзначити, що вона характеризується цілим рядом особливостей, які обумовленні своєрідністю науково-педагогічної діяльності. Розвиток суб'єктності майбутнього викладача, являє собою складний та цілісний процес, який обумовлюється поєднанням цілого ряду факторів, такі як соціальні, психологічні та педагогічні. Перспективним напрямком дослідження цієї теми є визначення і дослідження психолого-педагогічних умов успішної адаптації молодого викладача.

Література. 1. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність / Підручник за ред. І.А.Зязюна. – 2-ге вид. допов. і переробл. — К.: Вища школа, 2004.— 422 с. 2.Інноваційні підходи до організації науково-методичної роботи з педагогічними працівниками в умовах компетентісно зорієнтованої освіти : тематичний зб. праць / за заг. ред. В. В. Олійника. – Рівне : ПП Лапсюк, 2012. – 632 с. 3. Книш, А. Є. Поняття готовності до професійної діяльності в роботах вітчизняних та зарубіжних учених / А. Є. Книш. // Теорія і практика управління соціальними системами : щоквартальний науково-практичний журнал. - 2015/1. - № 2. - С. 37-45. 4. Romanovskiy O.G. Teacher leadership in space of social requirements / O.G. Romanovskiy, O.S. Ponomariov, L.L. Tovazhnyansky // Leader. Elite. Society. – 2018. – № 1. – С. 5-14.

УДК: 374.057

Луценко Б. В.
м. Харків, Україна

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЛІДЕРСТВА

Постановка проблеми. Сьогодні значно виріс інтерес до проблеми лідерства як соціального феномену та предмета наукових досліджень. Лише в останні десятиліття лідерство стало активно досліджуватися як метод роботи, як здатність виявити будь-яку діяльність особи чи групи осіб на рівень високих стандартів, як управлінські взаємини між керівником і підлеглими, що засновані на виборі певної стратегії для досягнення найкращих результатів, як харизматичне керівництво тощо. Цілком зрозуміло, що такий феномен досліджується різними галузями сучасної науки. Мета публікації – визначити основні напрями наукових досліджень дефініцій «лідерство».